Raadsvoorstel

Gemeente Bergeijk

Raadsvergadering d.d.	:	30 september 2021
Afdeling	:	Beleid en Ontwikkeling
Portefeuillehouder	:	Wethouder M.W. Van Dalen
Onderwerp	:	De Wet Inburgering 2021
Betreffend onderdeel programmabegroting	:	Taakveld 6 "Sociaal domein"

Samenvatting
1 januari 2022 treedt de nieuwe inburgeringswet in werking. In deze wet krijgen gemeenten de regie om nieuwkomers zo snel mogelijk mee te laten doen, het liefst via betaald werk. Gemeenten dienen binnen de wettelijke kaders invulling te geven aan de (nieuwe) gemeentelijke taken in het inburgeringsstelsel. Dit regelen we formeel via een nieuwe gemeentelijke verordening inburgering en een wijziging van de gemeenschappelijke regeling Participatiebedrijf KempenPlus, om zodoende ervoor te zorgen dat KempenPlus een aantal onderdelen kan uitvoeren voor de gemeente.

Inleiding
“Iedereen doet mee, het liefst via betaald werk en daar moet de inburgering aan bijdragen”. Dat is de doelstelling van de nieuwe inburgeringswet die 1 januari 2022 in werking treedt. De gemeente krijgt de regie weer terug over inburgering en de Wet Inburgering wordt een onderdeel van het brede sociaal domein en met name de Participatiewet. In de bijgevoegde notitie ‘Thuis in de Kempen, inburgeren in de Kempengemeenten vanaf 2022’ hebben we verder uitgewerkt hoe wij invulling willen geven aan de wettelijke taken. De invulling van deze wettelijke taken zijn samen met de belangrijkste samenwerkingspartners, zoals KempenPlus en Vluchtelingenwerk Nederland Bergeijk, afgestemd. Op een tweetal eerdere momenten is uw raad met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de voorbereidingen van implementatie en eerdere besluitvorming.

De wet kent vijf subdoelen:
- **Tijdige start** van de inburgering zodat inburgeringsplichtigen vanaf het begin deel kunnen nemen aan de Nederlandse samenleving;
- **Snelheid** van de inburgering zodat inburgeraars binnen het inburgeringstermijn, maar het liefst sneller, voldoen aan de inburgeringsplicht;
- **Maatwerk** zodat het inburgeringsaanbod aansluit bij de startpositie en ontwikkelmogelijkheden van inburgeringsplichtigen;
- **Dualiteit** waarin taal en participatie wordt gecombineerd met activiteiten gericht op deelname aan het dagelijkse leven;
- **Kwaliteit** van het inburgeringsaanbod. Om de subdoelen 1 tot en met 4 te bereiken, is het belangrijk dat er een divers en kwalitatief hoogwaardig inburgeringsaanbod beschikbaar is. Daarom zijn gemeenten in het nieuwe inburgeringsstelsel verantwoordelijk voor de inkoop en kwaliteit (van een deel) van het inburgeringsaanbod.

Deze subdoelen dienen als uitgangspunt voor gemeenten en andere partijen in het stelsel. Gemeenten dienen binnen de wettelijke kaders invulling te geven aan de (nieuwe) gemeentelijke taken in het inburgeringsstelsel. Dit regelen we formeel via een nieuwe gemeentelijke verordening inburgering en een wijziging van de gemeenschappelijke regeling Participatiebedrijf KempenPlus. Hiervoor is toestemming van de gemeenteraad en college nodig.

Raadsvoorstel

Gemeente Bergeijk

Voorstel

1. De verordening inburgering gemeente Bergeijk vast te stellen, om hiermee uitvoering te geven aan de vijf subdoelen van de wet: tijdige start, snelheid, maatwerk, dualiteit en kwaliteit
2. Het college van burgemeester en wethouders toestemming te geven om akkoord te gaan met de voorgestelde wijzigingen van de gemeenschappelijke regeling Participatiebedrijf KempenPlus, om hiermee de uitvoering van twee onderdelen van de Wet inburgering 2021 door KempenPlus mogelijk te maken.
3. De financiële consequenties te verwerken in de begroting 2022.

Beoogd effect

1. De wijze waarop de gemeente invulling geeft aan de gemeentelijke taken in het inburgeringsstelsel binnen de wettelijke kaders formeel vastleggen;
2. Doorvoeren van de noodzakelijke wijzigingen in de GR Participatiebedrijf KempenPlus om uitvoering van een aantal onderdelen van de nieuwe Wet inburgering door KempenPlus juridisch mogelijk te maken.
3. Een kwalitatief aanbod voor inburgeringsplichtigen beschikbaar te stellen en daarmee de kansen op een succesvolle inburgering te verhogen.

Argumenten

1.1 Daarmee leggen we de gemeentelijke taken in het inburgeringsstelsel formeel vast

Wij vinden het belangrijk dat uw raad integraal wordt meegenomen in de omvangrijke nieuwe gemeentelijke taken in het inburgeringstelsel. Hoewel deze taken formeel geregeld zouden kunnen worden via beleidsregels (bevoegdheid college), kiezen wij er daarom voor om een verordening vast te laten stellen. Gemeenten zijn hiertoe niet verplicht vanuit de nieuwe Wet.

1.2 Het schept duidelijkheid over de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan de (nieuwe) taken

De taken van de gemeente in het nieuwe inburgeringsstelsel zijn, voor alle inburgeringsplichtigen:

- Het afnemen van een brede intake en het opstellen van en persoonlijk plan voor inburgering en participatie (PIP);
- Het monitoren van de voortgang van de inburgering en het handhaven van de verplichtingen die voortvloeien uit het PIP;
- Het aanbieden van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP);
- Het aanbieden van het participatieverklaringstraject (PVT).

Aanvullend voor asielstatushouders:

- Het aanbieden van de 3 leerroutes;
- De maatschappelijke begeleiding;
- Het financieel ontzorgen en begeleiden van bijstandsgerechtigde asielstatushouders naar financiële zelfredzaamheid.

Als gemeente kunnen we naar eigen inzicht en rekening houdend met de lokale omstandigheden invulling geven aan de (nieuwe) gemeentelijke taken binnen het inburgeringsstelsel. In de bijgevoegde notitie ‘Thuis in de Kempen, inburgeren in de Kempengemeenten vanaf 2022’ hebben we verder uitgewerkt hoe wij invulling geven aan deze taken. De verordening vormt de juridische uitwerking van deze wettelijke taken en lokale keuzes.

1.3 De verordening is gebaseerd op de landelijke modelverordening

De lokale verordening komt overeen met de landelijke modelverordening die is opgesteld door de VNG. Er zijn geen grote wijzigingen aangebracht. In de lokale verordening wordt inzichtelijk gemaakt welke rol KempenPlus speelt bij de uitvoering van diverse onderdelen.

2.1 Daarmee wordt de uitvoering van een aantal taken uit de nieuwe Wet inburgering door KempenPlus juridisch geborgd

In de gemeenschappelijke regeling is vastgelegd welke taken het Participatiebedrijf KempenPlus voor de gemeenten uitvoert. De uitvoering van onderstaande taken maken daar nog geen onderdeel van uit. Het gaat om de volgende twee onderdelen:

a. Casusregie (waaronder het afnemen van de brede intake, het opstellen van het persoonlijk Plan voor Inburgering en Participatie (PIP), het monitoren en bewaken van de voortgang en het handhaven van de verplichtingen) voor de gemeenten Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden;
b. Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) voor de gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden.

Aanpassing van de gemeenschappelijke regeling is noodzakelijk om deze taken uit te voeren. Het college van B&W van de gemeente Eersel heeft op 9 juni 2020 besloten om de casusregie lokaal te organiseren. Zij hebben al een medewerker in dienst die uitvoering aan deze taak kan geven. Zij zullen deze taak dan ook niet beleggen bij KempenPlus.

2.2 Toestemming van uw raad is vereist

Volgens de Wet op de gemeenschappelijke regelingen dient het college in te stemmen met een wijziging van de gemeenschappelijke regeling. Hiervoor is eerst toestemming van de raad nodig.

2.3 De Wet inburgering wordt daarmee onderdeel van het brede sociaal domein en met name de Participatiewet

Het is de bedoeling dat de inburgeraars door middel van duale trajecten van taal en participatie sneller kunnen instromen in de arbeidsmarkt dan met de voorgaande inburgeringswetten. KempenPlus voert voor de Kempengemeenten de Participatiewet uit en heeft de benodigde kennis en expertise om inburgeraars te begeleiden richting de arbeidsmarkt. Door de casusregie bij KempenPlus neer te leggen, kunnen de Participatiewet en de Wet inburgering integraal worden uitgevoerd.

2.4 Inhoudelijk sluiten de taken goed aan bij het aanbod van KempenPlus

De meeste werkzaamheden in de Wet inburgering op het gebied van arbeidsparticipatie zijn geen nieuwe taken voor KempenPlus. Wel nieuw is de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP). Dit is de vervanger voor de huidige Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA), maar met een praktisch element. In de MAP moeten de inburgeraars kennismaken met de Nederlandse arbeidsmarkt en moeten ze kennis en vaardigheden opdoen die nodig zijn om duurzaam te participeren op de arbeidsmarkt. Inhoudelijk sluit dit heel goed aan bij het aanbod van KempenPlus. Aan de uitvoering van de nieuwe taken zijn een aantal ondersteunende processen verbonden, zoals beleidsmatige ondersteuning, facilitaire zaken, ICT-ondersteuning.

2.5 Zodoende kan ook handhaving plaatsvinden door KempenPlus

Omdat het persoonlijk Plan voor Inburgering en Participatie (PIP) de vorm heeft van een beschikking, moet daarop ook handhaving kunnen plaatsvinden. Het is van belang om dit juridisch te borgen bij een professionele organisatie. KempenPlus heeft al ervaring met participatiecoaches vanuit de begeleiding naar werk/participatie vanuit hun huidige takenpakket.

1.4 & 2.6 De Adviesraad Sociaal Domein heeft een positieve houding ten aanzien van dit voorstel

Op meerdere momenten is de nieuwe wet besproken met de ASD en hebben zij ook input kunnen geven op de invulling van de gemeentelijke taken. Vanwege vakantieperiode wordt het advies van de ASD later bij het raadsvoorstel toegevoegd.

Kanttekeningen

1.1 Financiën en aantallen

De focus ligt op de uitvoering van de wettelijk verplichte taken die verbonden zijn aan de veranderopgave Inburgering. Samen met onze ketenpartners bereiden we ons zo goed mogelijk voor

om invulling te geven aan deze nieuwe taken. Daar zijn we ook nog volop mee bezig. De aanbestedingen voor twee leerroutes lopen bijvoorbeeld nog. Daarnaast is met name het aantal inburgeraars een onzekere factor. De cijfers zijn gebaseerd op basis van de ervaringscijfers. We weten niet welke instroom van statushouders we in de toekomst kunnen verwachten. Een hogere instroom heeft financiële consequenties. Verantwoording richting de raad vindt jaarlijks plaats via de reguliere P&C-cyclus.

3.1 Toestemming nodig van alle aangesloten colleges en raden
Bij de gemeenschappelijke regeling Participatiebedrijf KempenPlus zijn de gemeenten Eersel, Bergeijk, Reusel-De Mierden en Bladel aangesloten. De gemeenschappelijke regeling wordt pas dan gewijzigd als de colleges van alle deelnemende gemeenten daartoe, met toestemming van de raden, besluiten.

Financiën
De financiële verwachte situatie voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering vanaf 2022 voor de gemeente Bergeijk wordt in onderstaande tabel gepresenteerd.

Omschrijving		**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Lasten					
Uitvoeringskosten	1	52.000	53.000	55.000	51.000
Inburgeringsvoorzieningen	1	17.000	47.000	61.000	61.000
Inburgeringsvoorzieningen vluchtelingenwerk Nederland / Bergeijk	2	51.000	51.000	51.000	51.000
Eenmalige kosten	1	16.000	10.000	7.000	5.000
Totaal lasten		**135.000**	**161.000**	**173.000**	**167.000**

Dekking					
Middelen NWI	3	64.000	63.000	61.000	59.000
Middelen vluchtelingenwerk	2	51.000	51.000	51.000	51.000
Middelen SPUK	4	60.000	89.000	97.000	97.000
Correctie middelen algemene uitkering	4	-40.000	-42.000	-36.000	-40.000
Totaal dekking		**135.000**	**161.000**	**173.000**	**167.000**

Totaal begrotingseffect		**0**	**0**	**0**	**0**

1. Voor een specificatie van deze bedragen verwijzen wij u naar bijlage 3 notitie Thuis in de Kempen, inburgeren in de Kempengemeenten vanaf 2022. Deze onderdelen zullen voor een groot deel uitgevoerd worden door Kempenplus.
2. Het verstrekken van subsidie aan vluchtelingenwerk Nederland is onderdeel van de inburgeringsvoorzieningen. Omdat deze reeds eerder opgenomen waren in onze begroting zijn deze kosten hier apart vermeld. Deze zijn niet opgenomen in bijlage 3.
3. In onze begroting hebben we reeds rekening gehouden met structurele en incidentele uitgaven voor de nieuwe wet inburgering (€ 64.000 in 2022).
4. We verwachten extra baten via een zogenaamde SPUK regeling. Op basis van indicatieve berekeningen zijn deze hier opgenomen. De vergoeding voor maatschappelijke begeleiding zal m.i.v. 2022 niet meer via de algemene uitkering plaatsvinden maar onderdeel zijn van de SPUK regeling. Als gevolg van deze regeling dient er een correctie op de inkomsten in de algemene uitkering plaats te vinden.

Bovenstaande financiële consequenties worden opgenomen in de begroting 2022, die uw raad in november 2021 behandeld.

Communicatie
De belangrijkste samenwerkingspartners (KempenPlus, Vluchtelingenhulp en -werk en Maatschappelijke Dienstverlening) zijn intensief betrokken bij de voorbereidingen op de invulling van de verschillende wettelijke taken. De verordening en wijzigingen in de Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus worden op de daarvoor voorgeschreven wijze bekendgemaakt.
Na besluitvorming in de raad gaan we verder met alle voorbereidingen. Dan informeren we ook andere partners in het sociaal domein over de Wet inburgering 2021 en stemmen we met hen af welke rol zij daarin kunnen en willen spelen. De gemeente treedt op als procesregisseur; dit kost de ambtenaar 0,2 fte om deze taak uit te voeren.

Uitvoering
Na toestemming van de raad dient het college nog formeel in te stemmen met de wijziging. Vervolgens informeren we KempenPlus over het besluit.

Bijlagen
1. Verordening inburgering gemeente Bergeijk
2. GR KempenPlus (wijzigingen in het geel gearceerd)
3. Notitie Thuis in de Kempen, inburgeren in de Kempengemeenten vanaf 2022, inclusief een apart overzicht met de bijlagen
4. Raadsbesluit Wet Inburgering 2021

Advies Raadscommissie
De commissie MZ heeft in haar vergadering d.d. 14 september 2021 geadviseerd om het stuk door te geleiden naar de raadsvergadering van 30 september 2021 als hamerstuk/bespreekstuk.

<Wordt ingevuld door Griffier>

Burgemeester en wethouders van Bergeijk,

H.A.J. Loos	A. Callewaert – de Groot
Secretaris	Burgemeester